

Přílohy

Příloha 1: fotografie krajiny SO ORP Tábor

Foto: autor

Krajina na severozápadě SO ORP Tábor, která je díky své nadmořské výšce přesahující 500 m n. m. charakteristická především mozaikou lesních ploch a trvalých travních porostů s menším zastoupením orné půdy. Lesy jsou především hospodářské s výrazným zastoupením smrku. Trvalé travní porosty se využívají především k extenzivní pastvě hovězího dobytka, v menší míře pro pastvu ovcí. Značná část těchto trvalých travních porostů je obhospodařovaná v režimu ekologického zemědělství. Severozápad SO OPR Tábor je také charakteristický poměrně velkým množstvím soukromých zemědělců, kteří v dané části modelového území obhospodařují půdu.

Foto: autor

V krajině kolem obce Borotína severně od Tábora je oproti oblastem SO ORP Tábor s vyšší nadmořskou výškou více zastoupena orná půda, kde se většinou pěstuje pšenice, řepka nebo kukuřice. Nicméně i v této oblasti je značná část ploch využívána jako trvalé travní porosty (především pro extenzivní chov dobytka) a lesní plochy.

Foto: autor

Okolí města Tábor je charakteristické nižší nadmořskou výškou a nejintenzivnější zemědělskou produkcí z celého modelového území. V blízkosti Tábora dominují rozsáhlé bloky orné půdy, nicméně především oblast v blízkosti řeky Lužnice je zalesněna. V této části jsou trvalé travní porosty zastoupeny pouze okrajově. Podél hlavních komunikací (primárně dálnice D3) se nachází několik logistických areálů. Kolem Tábora je zemědělská půda obhospodařována především většími obchodními společnostmi a družstvy, nicméně v době výzkumu v dané oblasti fungovala řada soukromých zemědělců.

Příloha 2: struktura rozhovoru s tehdejšími zemědělci (hlavní témata a otázky)

Základní informace o hospodaření

Jaký byl rozsah vašeho hospodaření v roce 1948? Jakou mělo podobu? Na co jste se zaměřovali? Kolik lidí žilo u hospodářství vašich rodičů? Měli vaši rodiče i jiné zaměstnání než zemědělství? Jak dlouho žila vaše rodina na daném místě?

Hybné síly před rokem 1948

Co bylo pro vaše rodiče základním motivem pro hospodaření? Hospodařili jste i na pronajaté půdě nebo jenom na vlastní? Kam jste prodávali své produkty? Kolik pracovních sil bylo zapojeno do vašeho hospodaření? Projevila se na hospodaření vaší rodiny nějak pozemková reforma po roce 1918? Používali jste nějakou mechanizaci? Pamatujete si, že by vaše hospodaření nějak výrazně ovlivnily přírodní podmínky (děšť, sucho, kamenitost)?

Sociální kapitál před rokem 1948

Měli jste dobré vztahy se svými sousedy? Jak vás vnímali jako zemědělce? Byli jste nějak zapojeni do veřejného/církevního života?

Kolektivizace

Jak probíhala kolektivizace u vás? Zůstali jste pracovat v zemědělství?

Stav po roce 1989

Zapojil jste se vy nebo někdo z vaší rodiny do zemědělské činnosti po roce 1989? Jaký máte názor na současný stav pozemků, kde jste hospodařili před rokem 1948? Jak vnímáte změnu krajiny za během komunistického režimu a v období po jeho pádu? Máte nějaký názor na mimoprodukční funkce krajiny a zemědělství?

Příloha 3: struktura rozhovoru se současnými zemědělci (hlavní témata a otázky)

Okruh 1 (základní informace o daném hospodaření)

Kde a jakým způsobem hospodaříte? Jaký je rozsah a zaměření Vašeho hospodaření? Jaká je vaše funkce, jaké konkrétní práce vykonáváte? Kolik zaměstnanců zaměstnáváte, případně kolik pracovníků má firma, ve které pracujete?

Okruh 2 (hybné síly ovlivňující rozhodování o daném hospodaření)

Co je pro vás základním motivem pro hospodaření právě v dané podobě? Jaký podíl obhospodařované půdy je ve vašem osobním vlastnictví? Jaké máte vztahy s vlastníky půdy (pokud si nějakou půdu pronajímáte)? Jak vaše hospodaření ovlivňuje fakt, že hospodaříte na pronajaté půdě? Vnímáte rozdíl

mezi hospodařením na vlastní a pronajaté půdě? Jaký máte názor na velký nepoměr mezi vlastněnou a obhospodařovanou půdou v Česku?

Jak vaše hospodaření ovlivňuje SZP EU (dotační programy)? Jak vaše hospodaření ovlivňuje administrativa? Rozhodl jste se někdy pro změnu hospodaření (přechod ze živočišné výroby na rostlinnou, přechod z orné půdy na trvalé travní porosty) díky dotacím? Jak vnímáte rozdíl mezi mírou administrativy v počátcích vašeho hospodaření a v současnosti? Jaký je váš názor na poskytování dotací zemědělcům? Jak velkou míru vaší práce zabírá zpracovávání administrativy?

Jaký podíl má u vašeho hospodaření ruční práce? Jak využíváte technologie? Je pro vás složité získat pracovní síly? Jakým způsobem a na co motivujete uchazeče o zaměstnání na práci pro vás? Ovlivnily vaše hospodaření někdy názory sousedů, jiných lidí? Případně jak?

Jsou součástí vaší aktivity i činnosti mimo zemědělství? Pokud ano, proč jste se rozhodl pro vykonávání daných činností?

Okruh 3 (přírodní hybné síly a přírodní podmínky)

Jaké jsou přírodní podmínky v oblasti, kde hospodaříte (kvalita půdy, klimatické faktory, nadmořská výška, sklonitost reliéfu atd.)? Jak přírodní podmínky ovlivňují konkrétní podobu vašeho hospodaření? Jak vaše hospodaření ovlivnilo sucho v roce 2018? Podniknul jste nějaké kroky, které by měly důsledky sucha na vaše hospodaření zmírnit? Meliorace? Pozorujete, že se vliv přírodních (primárně klimatických) podmínek ovlivňujících vaší aktivitu změnil za dobu, kdy hospodaříte? Co pro vás a vaše hospodaření znamená, že důležitou rolí zemědělství v současné době je poskytování mimoprodukčních funkcí (viz zemědělský zákon)? Jakou z mimoprodukčních funkcí zemědělství považujete za nejdůležitější pro vaše hospodaření a pro společnost celkově? Jste zapojen do agroenvironmentálně-klimatických opatření? Případně jak? Jaký je váš názor na provádění agroenvironmentálně klimatických opatření? Jaký máte názor na rozšíření vlka v krajině?

Okruh 4 (zapojení do tvorby sociálního kapitálu)

Jste nějak zapojeni do činností komunitního života v oblasti, kde hospodaříte (členství v zastupitelstvu, sboru dobrovolných hasičů atd.)? Jak vás jako zemědělce vnímají obyvatelé obce, kde hospodaříte? Spolupracujete/pomáháte si se zemědělci, nebo jinými podnikateli ve vašem sousedství? Jak taková pomoc/spolupráce vypadá?